

Ta negativna gibanja na področju delitve sredstev za osebne dohodke izhajajo tudi iz tega, da imajo zaradi različnih vplivov delavci vse manj možnosti, da odločajo o delitvi ustvarjenega dohodka kljub temu, da so politika delitve in konkretni načini v samoupravnih splošnih aktih v organizacijah združene dela dokaj dobro opredeljeni.

Pri oceni razmer in delovanja komunistov v občini so izpostavljena tudi druga vprašanja, o katerih je razpravljala občinska komite ZKS oziroma njegovo predsedstvo, še posebej pa velja omeniti oceno lastnega dela, odgovornosti in na tej osnovi diferenciacije v zvezi komunistov sami:

Zahteva po večji diferenciaciji in odgovornosti v zvezi komunistov namreč še ni dovolj izražena v konkretni praksi, na kar nas opozarja gibanje članstva, kjer še vedno prevladujejo izstopi in črtanja iz zveze komunistov, manj pa je izključitev in izrekov vzgojnopolitičnih ukrepov ter pobud in predlogov za zamenjavo kadrov in podobno, kar bi bilo glede na razmere in pojave raznih kršitev pričakovati.

Gibanje v sestavi članstva in politika obnavljanja organizacij ZK opozarja, da so že zastavljene ocene in naloge še vedno aktualne. Če hočemo doseči stvame premike, ki so pogoj za uveljavitev članov ZK in zveze komunistov v družbi, moramo izhajati iz ocene nekaterih vzrokov za sedanje stanje:

— stališča in sklepi zveze komunistov se ne uresničujejo dovolj dosledno, zlasti glede ustavnega položaja delavca. Teza, da zaostrene družbenoekonomske razmere najbolj vplivajo na osip članstva, ne vzdrži temeljite presoje, saj v okoljih, kjer so organizacije ZK sposobne realizirati tekoče in programske usmeritve, kjer je delo komunistov uspešno med ljudmi, v SZDL, sindikatu, med borci in mladino, v delegatskem sistemu, tam je manj izstopov in uspešnejša je kadrovska krepitev naših vrst;

— iz zveze komunistov izstopa precejšnje število članov, sprejetih v okoliščinah, ko je vladalo ozračje domnevne brezkonfliktnosti in neomejenih materialnih možnosti naše družbe, ki so se odločili za vstop, ne da bi se zavedali revolucionarnih nalog zveze komunistov;

— poslabšal se je položaj (politični, materialni in družbeni) številnih skupin delavskega razreda, pa tudi članstva ZK, katerih perspektiva je zamegljena. Pri tem pa nismo dovolj pozorni do prenehanj in vključevanja članstva iz vrst delavcev v materialni proizvodnji, četudi so ti v manjšini, nasproti vodstvenemu in administrativnemu kadru. Podobno velja za odnos do izstopov starejših članov, med katerimi so tudi komunisti borci, ker ne reagiramo dovolj odločno na negativne družbene pojave in tendence.

Čeprav so komunisti v osnovnih organizacijah ZK okrepili svoj vpliv na odnose in politiko v njih, pri čemer se je okrepila tudi vloga osnovnih organizacij ZK v marsikaterem okolju, pa ne moremo mimo ocene, da je še veliko osnovnih organizacij ZK, katerih stopnja mobilnosti, idejne in akcijske usposobljenosti glede na zahtevne razmere še vedno ni zadostna. Vzrok lahko v prvi vrsti iščemo v premajhni usposobljenosti vodstev osnovnih organizacij ZK, ki se odraža v nezadostni samoiniciativnosti, izbiri vprašanj, ki zahtevajo politično presojo in osnovni organizaciji ZK, oblikovanju sklepov in njihovi konkretizaciji ter spremljanju uresničevanja le-teh. Nekatere organizacije ne samo, da premalo spremljajo razmere v svojem okolju, temveč tudi ne reagirajo na pobude in zahteve organov v svojem okolju.

Zato so osnovne usmeritve za delo vnaprej naravnane tako, da z večjo mobilnostjo zveze komunistov okrepimo idejno in akcijsko enotnost pri uresničevanju vodilne družbene vloge zveze komunistov. Ta se mora izražati v bistveno večji učinkovitosti pri uresničevanju dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije s poudarkom na protinflacijskem programu in nadaljnjem razvoju političnega sistema socialističnega samoupravljanja. Z opiranjem na lastne sile moramo zagotoviti bistveno hitrejši znanstveno tehnološki razvoj. S krepitvijo in angažiranjem celotnega članstva in hitrejšim prilagajanjem subjektivnih sil za delovanje znotraj političnega sistema, izhajajoč iz kritične analize delovanja političnega sistema socialističnega samoupravljanja, bomo krepili ustavni položaj delavcev in občanov pri upravljanju in razpolaganju s sredstvi družbene produkcije.

Kje in kdaj bomo gradili v Šiški

Malo površin, veliko potreb

Po večletnih pripravah smo v decembru lani sprejeli dolgoročni plan občin in mesta Ljubljane za obdobje 1986—2000 in srednjeročni družbeni plan občine za obdobje 1986—1990. Le-ta je izdelan na temelju dolgoročnega plana in njegovih splošnih usmeritev ter podrobno določa prostorsko organizacijo dejavnosti in namensko rabo prostora.

Za zdaj pa našemu srednjeročnemu družbenemu planu še manjkajo prostorske sestavine. Zaradi kasnitve izdelovalca letih, to je Zavoda za izgradnjo Ljubljane, TOZD Urbanizem, bomo prostorske sestavine sprejeli naknadno v mesecu marcu letos.

Prostorske sestavine srednjeročnega družbenega plana vsebujejo poleg ciljev v zvezi z urejanjem prostora in varstvom okolja tudi prostorsko organizacijo dejavnosti in namensko rabo prostora na območjih, kjer so predvidene naloge v zvezi z urejanjem prostora ter programske zasnove za posamezne prostorske izvedbene akte. V programskih zasnovah so prikazani bistveni predvideni posegi v prostor, vključno s predvidenimi spremljajočimi objekti, ki niso samo šole in vrtni ter trgovine, kot nekateri menijo, ko želijo uveljavljati osebne interese, ampak tudi trgi, parki, atriji, dostopi in še marsikaj.

Šele po sprejetju prostorskih sestavin družbenega plana bo izvršni svet občine sprejel program priprave prostorskih izvedbenih aktov, to je prostorskih izvedbenih načrtov (PIN) in prostorskih ureditvenih pogojev (PUP). Prostorski izvedbeni načrti so zazidalni načrti, ki jih pripravljajo za območja, kjer je predvidena pretežno nova gradnja, in ureditveni načrti, ki jih izdelajo za območja, ki jih bodo prenavljali. S prostorski ureditvenimi pogoji pa urejamo območja, kjer ni predvidena kompleksna gradnja.

Zahteva po doslednejšem varovanju kmetijske zemlje, ki jo uveljavlja Zakon o varovanju kmetijskih zemljišč, je postavila pred prostorski razvoj Ljubljane zahtevo, da se preusmeri na povsem nove urbane površine. Iskanje le-teh v hribovitem zaledju Ljubljane pa ni dalo željenih rezultatov. V Šiški je ostala pogojna, vendar časovno odmaknjena gradnja v Skaručni, ki bo prišla v poštev morda proti koncu dolgoročnega obdobja, če bo z nadaljnjimi podrobnimi študijami v prihodnjih letih ugotovljeno, da so stroški novo organizirane gradnje in nove komunalne ureditve smotri.

Gradnja bo zato usmerjena predvsem v dograditev območij, ki so že v izgradnji in v gradnjo na slabši kmetijski zemlji. Edina večja izjema v Šiški so Stanežiče, kjer je na 14,2 ha prvovrstnih kmetijskih zemljišč predvidena gradnja

1500 stanovanj po letu 1991. V to sosesko so bila namreč za komunalno opremo in delovanje stanovanjske soseske vložena znatna sredstva. Gradnja po letu 1991 pa omogoča še vsaj pet let nemotene kmetijske pridelave na tem zemljišču in s tem delno povrnitev doslej vloženi sredstev v to zemljišče.

Zgoščevanje obstoječe zazidave, prenova starejših območij in gradnja podstrešnih stanovanj tudi predstavljajo možnost pridobitve novih stanovanj, vendar so povezana s precejšnjimi problemi — odpor obstoječih prebivalcev, dotrajana komunalna, statični, sanitarno tehnični, požarno varnostni, lastniški, spomeniško varstveni in drugi problemi.

Zaradi pomanjkanja prostorskih možnosti, predvsem pa zaradi enotnega urejanja in opremljanja stavbnih zemljišč, bo vsa stanovanjska gradnja na območju mesta Ljubljane — razen dopolnilne gradnje — družbeno organizirana. To pomeni, da bo občan lahko pridobil zemljišče za gradnjo le kot član ene od stanovanjskih združ. Zemljišče bo komunalno opremljeno, objekt pa natanko določen z zazidalnim načrtom. V letu 1986 bodo na tak način napr. pričeli graditi 42 novih objektov zadruge Avtomontaže v Podutiku v otoku ŠS 3-1 (ŠS 12-4 c).

Večdružinsko gradnjo predstavljajo gradnja blokov, stolpičev in stolpnice ter prenova starih večdružinskih hiš. Skupno je predvideno v večdružinski gradnji 1965 stanovanj. V obdobju 1986—90 bo dokončanih 1334 stanovanj od tega v letu 1986 predvidoma 313 stanovanj, 631 načrtovanih stanovanj bo dokončanih po letu 1990, že v tem srednjeročnem obdobju pa bomo pričeli s pripravami za to gradnjo. Priprave za gradnjo, kamor sodi pridobivanje in komunalno opremljanje zemljišč, trajajo namreč več let.

V endružinski gradnji je skupno predvidena gradnja 729 družinskih stanovanjskih hiš, od tega v tem srednjeročnem obdobju — to je od leta 1986 do 1990 432 objektov, ostalih 297 objektov pa bo dokončanih po letu 1990. V letu 1986 bo končanih predvidoma 25 stanovanj v endružinski gradnji.

Iz tabele je razvidno predvideno število stanovanj po posameznih zazidalnih otokih z režimom urejanja in predvideno leto, ko naj bi bila ta stanovanja oz. stanovanjski objekti dokončani, ter prioritetni vrstni red. Ta program je sprejela tudi občinska SSS.

Zazidalni otok	Predvideno število stanovanj	Planirano dokončanih stan. po letih					Režim urejanja		
		86-90	1986	1987	1988	1989-1990			
VEČDRUŽINSKA GRADNJA									
I. PRIORITETA									
1. ŠS 4/4 Šentvid - Zvezda (ŠS 107/1)	61	61	61				PUP		
ŠS 4/4 Šentvid-Vallinica (ŠS 107/1)	96	96			96		PUP		
2. ŠS 9/7 Svetje (ŠS 8/1)	168	168	108	60					
3. ŠS 4/1 Oravljce (PS 7/1)	144	144	144				PUP		
II. PRIORITETA									
4. ŠS 4/4 Podutik-sever (ŠS 12/2a)	669	600		100	250	250	ZH		
ŠS 3/4 Podutik-jug (ŠS 12/2a)	204	100			50	50	ZH		
5. ŠS 6/6 Šentvid (ŠS 6)	60						UN		
6. ŠS 14/1 Vodice (PS 218/3)	70						ZH		
III. PRIORITETA									
7. ŠS 1/1 Stara Šiška (ŠS 1/1,2)	350	165		50	45	30	40	UP, PUP	
8. ŠS 1/8 Litostrojsko nasolje (ŠS 3/1,2)	68							PUP	
9. ŠS 1/3 Pod hribov (ŠS 5/2)	75							ZH	
SKUPAJ VSA VEČDRUŽINSKA GRADNJA	1965	1334	313	110	241	330	340		
ENODRUŽINSKA GRADNJA									
I. PRIORITETA									
1. ŠS 3/1 Podutik (ŠS 12/4 c)	42	42			20	10	12	PUP	
2. ŠS 6/8 Šg. Vižmarje (ŠS 110/2)	27	27				10	17	PUP	
3. ŠS 6/4 Stanežiče (ŠS 115/2,3)	53	53			10	10	33	PUP	
II. PRIORITETA									
4. ŠS 14/1 Vodice (ŠS 218/3)	118							ZH	
5. ŠS 10/2 Sp. Pirniče (ŠS 6/3)	115	115		10	40	65		ZH	
III. PRIORITETA									
6. ŠS 3/7 Podutik (ŠS 12/1 b)		81	30					30	ZH
ŠS 3/5 Podutik (ŠS 12/2 b)		66	20					20	ZH
ŠS 3/4 Podutik (ŠS 12/2a-jug)		50	20					20	ZH
NEORGANIZIRANA ENODRUŽINSKA GRADNJA									
- ŠS 3/1, ŠS 3/7, ŠS 3/5 Podutik (ŠS 12/3a, 3 c, 4 c, 6 c)	102	75	15	15	15	15	15	ZH, PUP	
- ŠS 12/3 Žeje (ŠS 10/2), ŠS 9/5 Sora (ŠS 2) in ostalo	75	50	10	10	10	10	10	ZH, PUP	
SKUPAJ VSA ENODRUŽINSKA GRADNJA	729	432	25	39	95	120	157		

Po letu 1990 je predvideno dokončanje v tem srednjeročnem obdobju začetih gradenj, po letu 1996 pa še družinska gradnja v Ziebeh.

Zaradi varovanja kmetijskih površin je novih na voljo le malo zazidljivih površin in je zato s temi, ki smo jih namenili poziciji, potrebno ravnati kar najbolj gospodarno. Zato bo večina vse gradnje v naslednjih letih potekala družbeno organizirano in bo posamezen investitor moral imeti pravo srečo, če si bo hotel pridobiti zazidljivo zemljišče v okviru že

obstoječih večinoma pozidanih zazidalnih otokov, kjer si bo lahko po svoji volji in domisljivi postavil svoj stanovanjski objekt.

Majda Mlekar